

Dörfl, to je gejzír barev a energie...

Malý dárek k významnému jubileu. Tak byla při vernisáži charakterizována výstava jihlavského výtvarníka Františka Dörfla, která připomíná v Muzeu Vysočiny jeho letošní osmdesátiny.

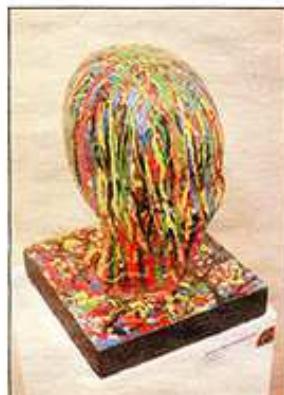
■ Jiří Varhaník
Jihlava

Výběr ze své mnohaleté tvorby představuje v arkádách jihlavského muzea František Dörfl. Doma se zatím naposledy prezentoval velkou autorskou výstavou v Oblastní galerii Vysočiny v roce 2010.

Jeho současnou výstavu uvědla na přelomu července a srpna v muzeu kunsthistorička Dagmar Jelinková z Národní galerie v Praze; někdejší dlouholetá odborná pracovnice Oblastní galerie Vysočiny Jihlava. Dörfla ve svém komentáři označila za jednoho z nejosebnějších a nejvyraznějších umělců nejen na Vysočině: „Je neuvěřitelné, že tento výtvarník malí, sochař, kreslí a grafik, jehož tvorba je gejzírem barev a energie, letos slaví své osmdesátiny!“ oslovila početné publikum.

Dörfl se už od šedesátých let minulého století věnuje abstrakci. Tvoří grafiky, oleje, akryly, koláže, asambláže i plastiky. Na kontě má bezmála třicet autorských výstav, je členem Sdružení výtvarných umělců Vysočiny. Vystavoval ve Španělsku, Německu, Itálii, Litvě, Nizozemsku, v USA či na Slovensku.

Narodil se v březnu 1934 v obci Černá v Pošumaví. Válečné období jeho rodina prožila ve

DÍVČÍ HLAVA (z popelnice):
František Dörfl (2012, 2013).

Foto: JV

Velešíně a od roku 1947 žije v Jihlavě. „Otec, také František, byl první, kdo ho zavécoval do tajů výtvarného umění,“ připomněla Jelinková. Ani František, stejně jako otec, ale nemohl z ekonomických důvodů studovat výtvarnou školu.

Vyučil se zámečníkem a nastoupil v padesátých letech na strojní průmyslovku v Jihlavě. „Tady ho učil i synovec Jana Zrzavého Zdeněk, který mu ukázal originální tvorbu svého strýce...“ dodává Jelinková. Na přelomu 50. a 60. let si potom Dörfl ve výtvarných kurzech osvojil techniku i výtvarné žánry. Odtud se také dateruje jeho celoživotní přátelství s dalším jihlavským malířem téže generace Jindřichem Boškou.

V polovině šedesátých let ovlivnil Dörfla historik umění Otakar Mácel, který jej seznámil s nejnovějšími tendencemi i řadou zde vystavujících soudobých umělců. „Setkání

Výstava
k osmdesátinám
ještě do 21. září

s teoretikem Arsénem Pohribným mu pak otevřelo i dveře do Klubu konkrétistů a do zahraničí.“ zmíňuje další významný moment malířovy kariéry Jelinková.

Jak kunsthistorička vysvětlila, je konkrétní umění zcela nezávislé na přírodě – jeho výrazovými prostředky jsou barva, světlo, objem, prostor a pohyb. Myšlenky a představy v něm nabývají konkrétní viditelné formy, vzniká realita nových předmětů.

Právě tak vypadá i Dörflova tvorba od sedesátých let 20. století. Spolu s Boškou malíř rozvíjel geometrické struktury a ornament. „V grafice začal v sedesátých letech otiskovat nálezené součástky, prefabrikované elementy a kovový odpad. Tvořil i reliéfy a sochy...“ doplňuje Jelinková.

Bohužel slabně nastartovaný mezinárodní průnik v klubu konkrétistů přerušila pro Dörfla normalizace. „Až do konce osmdesátých let se zavřel ve svém ateliérku. Kromě občasného oběžání mezinárodních grafických festivalů a biennále, kde získal i řadu ocenění, svoji tvorbu ukazoval pouze nejbližším přátelům. Veřejnosti se pak představil zase až od devadesátých let,“ popisuje Jelinková.

Dörflova tvorba se podle ní až do současnosti vyznačuje intenzivní barevností a tvárovou a formální rozmanitostí. „Vzdorovite u neuchopitelnosti odolává všem teoretickým line-

NÁVSTĚVNÍCI si prohlížejí obrazy Františka Dörfla v jihlavských muzejních arkádách.

Foto: Jiří Varhaník

nebojácného nadějného historika umění, kteří by proměnil systematické bidatelské úsilí v monografické zpracování kompletní autorové tvorby, aby se co nejdříji odborná i laická veřejnost mohla soustavně probírat a inspirovat jeho vynikající díly.“

Jubilanta podravila také krajská radní pro kulturu Marie Kružíková: „Pekvapilo mě, když jsem dostala pozvánku na výstavu k jeho jubileu. S tímhle mladíkem se pravidelně potkávám... a věbec mě nenašel, že má takověhle životní jubileum. Já ped ním smekám...“ komentovala jeho vitalitu a článk.

Mladík Dörfl

Jihlavská výstava k Dörflově osmdesátce potrvá ještě do 21. září. Ukazuje dila dosud věbec, anebo už dlouho nevystavená, alespoň novou tvorbu.

Kunsthistorička Jelinková výtvarníkovi při vernisáži předala nevysychající pramen inspirace a životní vitality, ale také

HISTORICKÁ UMĚNÍ Dagmar Jelinková spolu s Františkem Dörflem při vernisáži výstavy k jeho osmdesátce.

Foto: Jiří Varhaník